

ศึกษาความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชน ในตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัด สงขลา

A Study of Knowledge, Understanding and Attitude towards
Personal Income Tax of Taxpayers in Hat Yai Sub-District,
Hat Yai District, Songkhla

วันที่รับบทความ : 20/07/2563

วันแก้ไขบทความ : 18/08/2563

วันตอบรับบทความ : 24/08/2563

ณัฐกานต์ นาดีเกท¹ และ ฉันทิชา บัวศรี²

Natakarn Nakeepate¹ and Chanticha Buasri²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา 2) ศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา 3) เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามปัจจัยส่วนบุคคล 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจากประชาชนผู้ที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ใช้การวิเคราะห์ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์สเปียร์มัน

ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 36-45 ปี มีประสบการณ์ด้านการเสียภาษี มีสถานภาพสมรส การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพพนักงานบริษัท และมีรายได้สุทธิต่อปีระหว่าง 150,001-300,000 บาท 2) โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วน

¹ นิสิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Student, Bachelor of Accountancy, Faculty of Economics and Business Administration, Thaksin University

² อาจารย์สาขาการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Lecturer, Accounting Program, Faculty of Economics and Business Administration, Thaksin University

ใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับความรู้ความเข้าใจเป็นรายด้าน จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการคำนวณภาษี ด้านแหล่งที่มาของรายได้ ด้านการหักค่าลดหย่อน และด้านการหักค่าใช้จ่าย ตามลำดับ 3) โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับดี เมื่อเรียงลำดับทัศนคติเป็นรายด้านจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความรู้สึก ด้านพฤติกรรมและด้านความคิดตามลำดับ 4) โดยรวมปัจจัยส่วนบุคคลด้านประสบการณ์การเสียภาษี สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิต่อปี และอาชีพแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกันและพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ประสบการณ์การเสียภาษี สถานภาพ รายได้สุทธิต่อปี และอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 5) ความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา, ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา, ความรู้ความเข้าใจ, ทัศนคติ

Abstract

This research aims to 1) study the level of knowledge and understanding about the personal income tax payment 2) study the attitude towards personal income tax payment 3) compare the level of knowledge and understanding and attitudes regarding personal income tax payment based on personal factors and 4) examine the correlation between the level of knowledge and understanding and the attitude towards personal income tax payment. The sample consist of four hundred taxpayers in Hat Yai Sub-district, Songkhla province by accidental sampling. The statistics for data analysis consist of means, percentage, standard deviation, inferential statistics including t-test, one-way ANOVA and correlation analysis.

The results showed that 1) Most of respondents were female, aged between 36–45 years old, married, used to pay tax, worked as company employee, got bachelor's degree and earned net income per year 150,001–300,000 baht. 2) Overall, most respondents had moderate knowledge of personal income tax. The level of knowledge and understanding in each aspect sorting from high to low were tax computation, source of income, tax deduction and expense deduction. 3) Overall, the respondents had a good attitude towards personal income tax payment. The attitude score sorting from high to low were feeling, behavior and thinking. 4) Overall, differences in experience of paying tax, educational level, net income per year and career led to differences in knowledge and understanding about personal

income tax payment. Differences in gender, experience of paying tax, net income net income per year and career led to differences in attitudes regarding personal income tax payment statistically significant at the level of 0.05. Finally, 5) knowledge and understanding correlated with the attitude towards personal income tax payment statistically significant at the level of 0.01.

Keywords : Personal income tax, Personal income taxpayers, Knowledge and understanding, Attitude

บทนำ

รัฐบาลของทุกประเทศมีหน้าที่หลักในการบริหาร และพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า ทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ อันจะส่งผลให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี มีความสุข ทั้งนี้รัฐบาลไทยจำเป็นต้องมีรายได้เป็นจำนวนมากเพื่อนำมาใช้ในการบริหารและพัฒนาประเทศ แหล่งรายได้ที่สำคัญคือ “ภาษีอากร” ซึ่งมีหลายประเภท โดยเฉพาะภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา นับเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญ ซึ่งรัฐบาลมีรายได้จากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปีงบประมาณ 2561 เท่ากับ 319,022.02 ล้านบาท (Revenue Department, 2019) หากประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีมีความตระหนักในการเสียภาษีที่ถูกต้องตามเวลาที่กำหนด มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการเสียภาษีเป็นอย่างดี และเสียภาษีด้วยความสมัครใจ อันเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ดีของประเทศไทย แล้วนั้น ประเทศชาติก็จะมีเงินได้จากภาษีอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย

เนื่องจากอำเภอหาดใหญ่เป็นเมืองใหญ่ในภาคใต้ ซึ่งเป็นศูนย์กลางการค้าขาย เป็นเมืองที่มีเศรษฐกิจดี ดังนั้นความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการเสียภาษี จึงมีผลต่อการยื่นแบบเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ การตระหนักถึงความสำคัญและหน้าที่ของการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและทัศนคติของประชาชนใน ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สรรพากรพื้นที่ หน่วยงานเทศบาล และสถานศึกษาต่าง ๆ ได้นำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจเพิ่มเติมในประเด็นที่ประชาชนมักขาดความเข้าใจ ทำให้ผู้เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีอย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น และเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ของการเสียภาษีเงินได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

บททวนวรรณกรรม

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

มาตรา 39 ตามประมวลรัษฎากร กำหนดว่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ ภาษีที่จัดเก็บจากบุคคลทั่วไป หรือจากหน่วยภาษีที่มีลักษณะพิเศษ ตามที่กฎหมายกำหนดและมีรายได้เกิดขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยปกติจัดเก็บเป็นรายได้ รายได้ที่เกิดขึ้นในปีใด ๆ ผู้มีรายได้ต้องนำไปแสดงรายการตนเองตามแบบแสดงรายการภาษีที่กำหนดภายในเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคมของปีถัดไป สำหรับผู้มีเงินได้บางกรณีกฎหมายยังกำหนดให้ยื่นแบบฯ เสียภาษีครึ่งปี สำหรับรายได้ที่เกิดขึ้นจริงในช่วงครึ่งปีแรกเพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีที่ต้องชำระและเงินได้บางกรณีกฎหมายกำหนดผู้จ่ายทำหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย จากเงินได้ที่จ่ายบางส่วน เพื่อให้มีการทยอยชำระภาษีขณะที่มีเงินได้เกิดขึ้น

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ ผู้มีเงินได้ที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประกอบด้วย

1. บุคคลธรรมดา หมายถึง บุคคลที่มีชีวิตโดยสภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก และสิ้นสุดลงเมื่อถึงแก่ความตาย (มาตรา 15 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์) หากบุคคลดังกล่าวมีเงินได้ถึงขั้นต่ำที่ประมวลรัษฎากรกำหนดไว้ก็มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2. ผู้ถึงแก่ความตาย หมายถึง ผู้ถึงแก่ความตายซึ่งได้รับเงินได้เกณฑ์ขั้นต่ำที่ประมวลรัษฎากรกำหนดไว้ การถึงแก่ความตายอาจเป็นความตายก่อนการยื่นแบบแสดงรายการภาษีก็ได้ ประมวลรัษฎากรได้กำหนดให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกของผู้ตายเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแทนผู้ถึงแก่ความตาย (มาตรา 57 ทวิ)

3. กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง หมายถึง ในปีถัดจากปีที่เจ้ามรดกถึงแก่ความตายหากกองมรดกนั้นยังไม่ได้แบ่งให้กับทายาทคนใดคนหนึ่ง ไม่ว่าจะสาเหตุใดก็ตามและกองมรดกก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมินถึงเกณฑ์ขั้นต่ำที่ประมวลรัษฎากรกำหนด กองมรดกดังกล่าวเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประมวลรัษฎากรบัญญัติผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่นแบบแสดงรายการไว้ในทำนองเดียวกันกับหน้าที่เสียภาษีประเภทผู้ถึงแก่ความตาย ได้แก่ ผู้จัดการมรดกหรือทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกแล้วแต่กรณี (มาตรา 57 ทวิวรรค 2)

4. ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีใช้นิติบุคคล หมายถึง การที่บุคคลธรรมดาตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไปตกลงเข้าหุ้นกันเพื่อกระทำการร่วมกันโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแบ่งปันผลกำไรที่พึงได้จากกิจการ

5. คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล มีลักษณะเหมือนกับห้างหุ้นส่วนสามัญ ต่างกันเพียงในด้านวัตถุประสงค์ คือ ไม่จำเป็นต้องแบ่งปันผลกำไรที่พึงได้ในกิจการ

ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่นแบบแสดงรายการในชื่อของห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล ได้แก่ ผู้อำนวยการ หรือผู้จัดการ (มาตรา 56 วรรค 2)

เงินได้พึงประเมินและแหล่งเงินได้

มาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากรกำหนดว่า หมายความว่า เงินได้อันเข้าลักษณะพึงเสียภายในหมวดนี้ เงินได้ที่กล่าวนี้ให้หมายความรวมถึงตลอดถึงทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้รับซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทต่าง ๆ ตามมาตรา 40 และเครดิตภาษีตามมาตรา 47 ทวิ ด้วย

มาตรา 41 แห่งประมวลรัษฎากร กำหนดว่า แหล่งที่มาของเงินได้ แบ่งเป็นเงินได้จากแหล่งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเงินได้จากแหล่งต่าง ๆ จะต้องนำไปคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือไม่ ให้พิจารณาดังนี้

ผู้ที่มีเงินได้เกิดขึ้นระหว่างปีภาษีจะมีหน้าที่ต้องยื่นแบบฯ ก็ต่อเมื่อมีเงินได้ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนด ไม่ว่าเมื่อคำนวณภาษีแล้วจะมีภาษีต้องชำระเพิ่มเติมหรือไม่ก็ตาม ดังนี้

1. ผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงานประเภทเงินเดือน ค่าจ้างที่ได้รับในปีภาษี กรณีไม่มีคู่สมรสต้องมีเงินได้พึงประเมินเกิน 50,000 บาท กรณีที่มีคู่สมรสไม่ว่าฝ่ายเดียว หรือทั้งสองฝ่ายต้องมีเงินได้พึงประเมินรวมกัน เกิน 100,000 บาท

2. ผู้มีเงินได้จากการทำธุรกิจการค้าทั่วไปที่มีใช้เกิดจากการจ้างแรงงานที่ได้รับในปีภาษีนั้น กรณีไม่มีคู่สมรสต้องมีเงินได้พึงประเมินเกิน 30,000 บาท กรณีมีคู่สมรสไม่ว่าฝ่ายเดียวหรือทั้งสองฝ่ายต้องมีเงินได้พึงประเมินรวมกันเกิน 60,000 บาท

3. กองมรดกของผู้ตายที่ยังไม่แบ่งเกิน 30,000 บาท

4. ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคลเกิน 30,000 บาท

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

Allport; อ้างถึงใน Wonganutarote (2001) ระบุว่า ทัศนคติเป็นภาวะของความพร้อมทางจิต ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ ภาวะความพร้อมนี้เป็นแรงกำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ Witchawut (2011) ระบุว่าทัศนคติหมายถึง ความรู้ ความเชื่อ ความรู้สึก และแนวโน้มของการกระทำ ซึ่งมีผลต่อระดับการทำงานของบุคคล ซึ่งองค์ประกอบของทัศนคติมี 3 ส่วนคือ

1. ส่วนความเข้าใจ (Cognitive Component) เป็นความรู้ ความเชื่อ รวมถึงแนวคิดของบุคคล ซึ่งเป็นไปตามการรับรู้ของบุคคล และอาจตรงกับสภาพความเป็นจริงหรือไม่เป็นจริงก็ได้

2. ส่วนความรู้สึก (Affective Component) เป็นอารมณ์ และความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบพอใจหรือไม่พอใจในงานหรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เป็นความรู้สึกเกิดจากประสบการณ์ของบุคคล และเงื่อนไขจากสิ่งเร้าต่าง ๆ

3. ส่วนของพฤติกรรม (Activity Component) เป็นความรู้ ความเชื่อหรือค่านิยม ซึ่งมีแนวโน้มการทำพฤติกรรมที่สอดคล้องกับความรู้สึกและความเชื่อ

Schwartz อ้างถึงใน Limsakul (1998) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติตัวในรูปแบบ 4 ประการดังนี้

1. ทักษะเป็นตัวกลางที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และปฏิบัติ ดังนั้นความรู้มีความสัมพันธ์กับทักษะและมีผลต่อการปฏิบัติ
2. ความรู้และทักษะมีความสัมพันธ์กันและทำให้เกิดการปฏิบัติตามมา
3. ความรู้และทักษะต่างกันทำให้เกิดการปฏิบัติได้ โดยที่ความรู้และทักษะไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กัน
4. ความรู้มีผลต่อการปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Yoodee (2002) ได้ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจในด้านภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 51.70) ระดับปานกลาง (ร้อยละ 33.30) และระดับน้อย (ร้อยละ 15) และพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ประเภทของผู้ประกอบการ และรายได้ของกิจการต่อปี มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในด้านภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

Prasitink (2002) ได้ศึกษาเรื่องความรู้และทัศนคติต่อการชำระภาษีของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค่าย อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการชำระภาษีในระดับปานกลาง และพบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากในเรื่องการเสียภาษีเป็นหน้าที่ของประชาชน รองลงมากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางในเรื่องความสมัครใจในการชำระภาษีในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และพบว่าปัจจัยด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ มีผลต่อความรู้ของผู้เสียภาษีต่อการชำระภาษี รวมทั้งพบว่าการศึกษาและอาชีพมีผลต่อทัศนคติของผู้เสียภาษีต่อการชำระภาษี

Inkakorn (2008) ได้ศึกษาเรื่องมูลเหตุของการไม่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีศึกษาผู้เสียภาษีที่อยู่ในเขตท้องที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 10 ผลการวิจัยพบว่า การขาดจิตสำนึกเป็นมูลเหตุระดับปานกลางที่ส่งผลให้ผู้เสียภาษีมักผิดกฎหมายในการหลีกเลี่ยงภาษีหรือทำให้ไม่ยอมเสียภาษี และไม่เห็นด้วยในเรื่องทัศนคติของสังคมในการหลีกเลี่ยงภาษี ส่วนการขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รวมทั้งความยุ่งยากซับซ้อนของโครงสร้างการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นมูลเหตุของการไม่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระดับปานกลาง

Yensup (2008) ศึกษาเรื่องความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีเงินเดือน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 58.50 มีความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระดับปานกลาง และพบว่าโดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติระดับปานกลางเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในรายด้านพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติระดับสูงด้าน ประชาชนต้องมีความรับผิดชอบต่อประเทศชาติด้วยการเสียภาษี และจากการหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติ พบว่า ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนในตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน จะมีความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกัน
2. ความรู้ ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ระเบียบวิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีเงินได้ที่ยื่นแบบเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ใน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ประจำปีภาษี 2561 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้นจำนวน 159,233 คน (Revenue Department, Songkhla area 2, 2019) กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1973) โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน

การสร้างและทดสอบเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และส่วนที่ 3 เป็นคำถามทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม ปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบ และทำการทดสอบ (Try-out) จำนวน 30 ชุดกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการเลือกไว้ เพื่อทดสอบคุณภาพแบบสอบถาม จากนั้นนำมาทดสอบความเชื่อมั่นตามเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Alpha Coefficient) (Cronbach, 1951) ได้ค่า 0.81 ซึ่งถือว่าเชื่อถือได้ตามเกณฑ์ คำถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาคือ คำถามให้เลือกตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ มีจำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ เป็นคำถามความรู้เกี่ยวกับรายได้ 5 ข้อ การหักค่าใช้จ่าย 5 ข้อ การหักค่าลดหย่อน 5 ข้อ และการคำนวณภาษี 5 ข้อ หากตอบว่าใช่ หมายถึงมีค่าเท่ากับ 1 คะแนน หากตอบไม่ใช่ หมายถึงมีค่าเท่ากับ 0 คะแนน คำถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานำมาจัดตามช่วงคะแนนเป็นดังนี้

ช่วงคะแนน	ระดับความรู้ความเข้าใจ
16-20 คะแนน หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุด
14-15 คะแนน หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก
12-13 คะแนน หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง
10-11 คะแนน หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย
0-9 คะแนน หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อยที่สุด

คำถามทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยแบ่งแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เป็น 5 ระดับ คือ

คะแนน		ระดับความคิดเห็น
5 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วย
3 คะแนน	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
2 คะแนน	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1 คะแนน	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การแปลความหมายทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มี 3 ระดับ

คะแนนเฉลี่ย		ระดับทัศนคติ
1.00-2.33	หมายถึง	มีทัศนคติในระดับไม่ดี
2.34-3.67	หมายถึง	มีทัศนคติในระดับปานกลาง
3.68-5.00	หมายถึง	มีทัศนคติในระดับดี

โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะข้อมูลในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-way ANOVA) เพื่อใช้วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ผลการศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.30 อายุ 36-45 ปี ร้อยละ 27.0 สถานภาพสมรสร้อยละ 55.80 การศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 45.80 รายได้สุทธิ 150,001-300,000 บาทต่อปี ร้อยละ 54.80 อาชีพพนักงานบริษัทร้อยละ 20.30 และเคยมีประสบการณ์การคำนวณภาษีร้อยละ 61.80

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ลำดับ
มากที่สุด (16-20 คะแนน)	87	21.8	3
มาก (14-15 คะแนน)	93	23.3	2
ปานกลาง (12-13 คะแนน)	114	28.5	1
น้อย (10-11 คะแนน)	48	12.0	5
น้อยที่สุด (0-9 คะแนน)	58	14.5	4
รวม	400	100.0	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 28.5 รองลงมา คือ มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 23.3 มีความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.8 มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.5 และมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในแต่ละด้าน

ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความรู้ ความเข้าใจ	ลำดับ
ด้านแหล่งที่มาของรายได้	3.21	1.33	ปานกลาง	2
ด้านการหักค่าใช้จ่าย	2.84	1.15	น้อย	4
ด้านการหักค่าลดหย่อน	2.86	1.01	น้อย	3
ด้านการคำนวณภาษี	4.00	1.36	มากที่สุด	1
คะแนนรวมเฉลี่ย	12.91	3.12	ปานกลาง	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=12.91$, S.D.=3.12) โดยความรู้ความเข้าใจด้านการคำนวณภาษีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4$, S.D.=1.36) รองลงมาคือ ด้านแหล่งที่มาของรายได้ ($\bar{x}=3.21$, S.D.=1.33) ด้านการหักค่าลดหย่อน ($\bar{x}=2.86$, S.D.=1.01) และความรู้ความเข้าใจด้านการหักค่าใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=2.84$, S.D.=1.15) ตามลำดับ คำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบได้คะแนนสูงสุดคือ การหักค่าลดหย่อนค่าเบี้ยประกันชีวิต และคำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบไม่ได้มากที่สุด คือ การหักลดหย่อนส่วนตัว

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในแต่ละด้าน

ทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผลตามระดับ
ด้านความรู้สึก	3.83	0.77	ดี
ด้านความคิด	3.74	0.77	ดี
ด้านพฤติกรรม	3.77	0.83	ดี
รวม	3.78	0.79	ดี

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}=3.78$, S.D.=0.79) โดยทัศนคติด้านความรู้สึกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=3.83$, S.D.=0.77) ในประเด็นประชาชนรู้สึกดีต่อการเสียภาษีอย่างถูกต้องตามกฎหมายมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือทัศนคติด้านพฤติกรรม ($\bar{x}=3.77$, S.D.=0.83) ประเด็น ท่านไม่มีพฤติกรรมหรือการแสดงความเท็จเพื่อเป็นการหลบเลี่ยงภาษี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แต่ความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการเสียภาษีมียค่าเฉลี่ยต่ำสุดแต่ยังอยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติด้านความคิดมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=3.74$, S.D.=0.77) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการภาษีเป็นไปอย่างโปร่งใสชัดเจน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	t-test				F-test		
	เพศ	ประสพการณ์	อายุ	สถานภาพ	ระดับการศึกษา	รายได้สุทธิต่อปี	อาชีพ
ด้านแหล่งที่มาของรายได้	-2.313*	5.592*	3.044	7.983*	16.452*	4.901*	6.812*
			*				
ด้านการหักค่าใช้จ่าย	1.788	1.485*	2.169	1.880	6.652*	1.345	.306
ด้านการหักค่าลดหย่อน	.833	.118*	.857	1.169	5.874*	1.444	2.352*
ด้านการคำนวณภาษี	-1.308	10.136*	5.202*	12.855*	50.340*	27.973*	12.441*
รวม	-0.638	7.359*	.583	12.410*	31.380*	11.377*	8.551*

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเสียภาษี สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิต่อปี และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ ประสบการณ์ในการเสียภาษี สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิต่อปี และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจด้านแหล่งที่มาของรายได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเสียภาษี และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในด้านการหักค่าใช้จ่ายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในด้านการหักค่าลดหย่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเสียภาษี สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิต่อปี และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจด้านการคำนวณภาษีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ทัศนคติเกี่ยวกับ การเสียภาษีเงิน ได้บุคคลธรรมดา	t-test				F-test		
	เพศ	ประสบ การณ์	อายุ	สถาน ภาพ	ระดับ การศึกษา	รายได้ สุทธิต่อ ปี	อาชีพ
ด้านความรู้สึก	-3.907*	7.454*	4.447*	7.055*	27.18*	9.879*	10.223*
ด้านความคิด	-4.070	5.966*	4.137*	3.745*	19.921*	8.957*	9.879*
ด้านพฤติกรรม	-3.821	7.770*	.604	4.600*	18.998*	7.378*	8.856*
รวม	-4.325*	7.829*	2.688*	2.919	26.857*	10.601*	11.771*

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ ประสบการณ์ในการเสียภาษี อายุ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิต่อปี และอาชีพแตกต่างกัน จะมีทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ ประสบการณ์ในการเสียภาษี อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิต่อปี และอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติด้านความรู้สึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กลุ่มตัวอย่างที่มี ประสบการณ์ในการเสียภาษี อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิต่อปี และอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติด้านความคิดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ ประสบการณ์ในการเสียภาษี สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิต่อปี และอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติด้านพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

Pearson Correlation	p-value
- 0.425**	0.000

** หมายถึงมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 6 พบว่า ความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ (ร้อยละ 42.50)

สรุปและการอภิปรายผล

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 36-45 ปี มีสถานภาพสมรส การศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด อาชีพพนักงานบริษัทและมีรายได้สุทธิต่อปีระหว่าง 150,001-300,000 บาท

2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความรู้ความเข้าใจเป็นรายด้านพบว่าด้านการคำนวณภาษีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการหักค่าใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เนื่องจากการเสียภาษีเป็นเรื่องใกล้ตัวและมีระเบียบกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้อง รวมทั้งมีบทลงโทษสำหรับผู้ไม่ชำระภาษี และไม่ยื่นแบบในเวลาที่กำหนด ดังนั้น ผู้ที่มีหน้าที่ที่จะต้องเสียภาษีจึงพยายามที่จะมีความรู้ความเข้าใจ เพื่อที่จะยื่นแบบแสดงรายการการเสียภาษีให้ถูกต้องตรงตามเวลา มิฉะนั้นอาจโดนลงโทษได้ โดยความรู้ความเข้าใจในค่าเบี่ยงประกันชีวิตเป็นคำถามที่ตอบได้มากที่สุด อาจเนื่องจากสำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่ได้ทำการประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวเป็นประจำ แต่ในข้อคำถามเรื่องการหักค่าลดหย่อนประชาชนอาจไม่ได้ติดตามว่ามีการเพิ่มการหักค่าลดหย่อน ซึ่งความรู้ความเข้าใจของประชาชนในระดับปานกลางนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Prasitinak (2002) ที่พบว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการชำระภาษีในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Yensub (2008) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับภาษีบุคคลธรรมดาในระดับปานกลาง

3. ทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทัศนคติด้านความรู้สึกรู้สึกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นทัศนคติด้านพฤติกรรมและทัศนคติด้านความคิดมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งเป็นไปได้ว่าเมื่อประชาชนเสียภาษีอย่างถูกต้องตามกฎหมายจะเกิดความรู้สึกที่ดี มีความรู้สึกที่ตนเองได้เสียสละรายได้เพื่อพัฒนาประเทศชาติ สอดคล้องกับ Yensub (2008) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่สูงต่อการรับผิดชอบประเทศชาติด้วยการเสียภาษีอากร ถึงแม้ว่าภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในระดับปานกลางก็ตาม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Inkakorn (2008) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยหากสังคมมีทัศนคติในการหลีกเลี่ยงภาษี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Prasitinak (2002) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากในเรื่องการเสียภาษีเป็นหน้าที่ของประชาชน

4. ปัจจัยส่วนบุคคลโดยรวมด้าน ประสบการณ์ในการเสียภาษี สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิต่อปี และอาชีพแตกต่างกัน จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ประสบการณ์ในการเสียภาษี สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิต่อปี และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจด้านแหล่งที่มาของรายได้แตกต่างกัน ปัจจัยส่วนบุคคลด้านประสบการณ์ในการเสียภาษี และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในด้านการหักค่าใช้จ่ายแตกต่างกัน ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในด้านการหักค่าลดหย่อนแตกต่างกัน และปัจจัยส่วนบุคคลด้านประสบการณ์ในการเสียภาษี สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิต่อปี และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจด้านการคำนวณภาษีแตกต่างกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยด้านระดับการศึกษา รายได้สุทธิ ประสบการณ์ในการเสียภาษี และอาชีพมีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อาจเป็นเพราะว่า ผู้เสียภาษีที่มีรายได้สุทธิต่อปีสูงจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเพื่อที่จะยื่นแบบแสดงรายการให้ถูกต้องและทันเวลามิฉะนั้นอาจโดนปรับในจำนวนที่มาก และสำหรับผู้มีประสบการณ์ในการยื่นแบบเสียภาษีมาก่อนย่อมมีความรู้ความเข้าใจในระดับสูงกว่าและผู้ที่จบการศึกษาในระดับที่สูงกว่าอาจมีโอกาสได้เรียนหรือค้นคว้าเกี่ยวกับภาษีเงินได้ ซึ่งมีส่วนทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีสูงกว่านั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Prasitinak (2002) ที่พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ มีผลต่อความรู้ของผู้เสียภาษีต่อการชำระภาษี

5. ปัจจัยส่วนบุคคลโดยรวมด้านเพศ อายุ ประสบการณ์การเสียภาษี ระดับการศึกษา รายได้สุทธิต่อปีและอาชีพแตกต่างกันจะมีทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาทัศนคติเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ประสบการณ์ในการเสียภาษี สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิต่อปี และอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติด้านความรู้สึกแตกต่างกัน ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ประสบการณ์ในการเสียภาษี สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิต่อปี และอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติด้านความคิดแตกต่างกัน และ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านประสบการณ์ในการเสียภาษี สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิต่อปี และอาชีพที่แตกต่างกันมีทัศนคติด้านพฤติกรรมแตกต่างกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิ ประสบการณ์ในการเสียภาษี และอาชีพมีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยอาชีพข้าราชการมีทัศนคติที่สูงกว่าอาชีพอื่น ๆ และผู้ที่มีรายได้สุทธิต่อปีที่สูงกว่าจะมีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่สูงกว่ารายได้สุทธิต่ำกว่า อาจสืบเนื่องจากผู้เสียภาษีในอาชีพดังกล่าว และผู้ที่มีรายได้สุทธิมากจะต้องเสียภาษีอย่างเป็นประจำทุกปี จนมีความคุ้นชินกับการเสียภาษีและเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ทำให้มีทัศนคติที่แตกต่างจากอาชีพอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Prasitinak (2002) ที่พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษาและอาชีพมีผลต่อทัศนคติของผู้เสียภาษีต่อการชำระภาษี

6. ความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

จะมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการเสียภาษี ซึ่งสอดคล้องกับ Schwartz อ้างถึงใน Limsakul (1998) ที่กล่าวว่า ความรู้และทัศนคติมีความสัมพันธ์กันและทำให้เกิดการปฏิบัติตามมา แต่ไม่สอดคล้องกับ Yensup (2008) ที่พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้และทัศนคติไม่มีความสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งนี้

ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการเสียภาษียังอยู่ในระดับปานกลางทั้ง ๆ ที่มีสื่อในการกระจายความรู้หลายทาง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สรรพากรพื้นที่ สำนักงานเทศบาล ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ประเด็นความรู้เกี่ยวกับการเสียภาษี โดยเฉพาะช่วงเวลาที่ประชาชนจะต้องยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคมของทุกปี และเจ้าหน้าที่ให้บริการ ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ ต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและสามารถตอบคำถามข้อสงสัยให้แก่ประชาชนผู้เสียภาษีได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตพื้นที่อื่น เช่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
2. ควรมีการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีประเภทอื่น ๆ เช่น การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล การเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม การเสียภาษีบำรุงท้องที่ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- Inkakorn, P. (2008). *The Cause of not paying personal income tax : Case study of Bangkok Revenue office 10* (Master's thesis). Bangkok : Ramkhamhaeng University.
- Manookulkit, M. (2009). *The efficiency of personal income tax collection of Bangkok area revenue office* (Master's thesis). Bangkok : Srinakharinwirot University.
- Prasittinak, N., (2002) *Knowledge and attitude toward tax payment of people in Bankai subdistrict administration organization, Bankai district, Rayong province* (Master's thesis). Chonburi : Bhurapha University.
- Revenue Department. (2019) *Personal income tax*. Retrieved January 10, 2019 .
- Rojanawanich, P., Sensai, Ch. & Tongprakam S. (2018) *Tax law description*. Bangkok: Samchareonpanich.
- Wichawut, S. (2012). *Learning psychology*. Bangkok : Thammasat University.
- Wonganutarote, P. (2010). *Psychology of personnel management*. Bangkok: Bangkok Media Center.
- Yensup, P., (2008). Knowledge and attitude about personal tax payment of salary income taxpayer. *Journal of Research Society Organization*, 14(79), 145-162.

Yoodee, J., (2002). *Value added tax knowledge and understanding of the entrepreneur in Banlamung district, Chonburi province (Master's thesis)*. Chonburi : Bhurapha University.

